

СНИМАЊЕ ЗВУКА

Модеран тонски студио, за који су темељи ударени крајем 60-их и почетком 70-их година XX века, није, у првим деценијама свог развоја, имао додирних тачака са информационим технологијама. Упоредо са развојем персоналних рачунара, *Apple* и РС платформе, почетком осамдесетих година, рачунари почињу да се усељавају у тонски студио. Данас они представљају основну компоненту у сваком тонском студију, где готово ниједан уређај није поштеђен дигиталне технологије.

У свом развоју, дигитална технологија је наилазила на велики број противника, који су својим аргументима, заснованим на конзерватизму и традиционализму, покушавали да успоре примену информационих технологија. У нашој земљи је то нарочито било карактеристично. Чак и крајем XX века често се чуло мишљење да дигитални звук никада неће моћи да конкурише аналогном, уз изношење многобројних аргумената. Истовремено, у светским стручним часописима, који се баве тонским студијом и студијском техником, аналогне уређаје, магнетофоне са траком и грамофонске плоче нико више није ни спомињао. Данас је, и у нашој земљи, свима јасно да је тонски студио кренуо путем информационих технологија. Конкретни резултати, тј. снимци музике рађени дигиталном технологијом, по свом квалитету су далеко испред снимака који су снимани аналогном техником, а у којима смо својевремено уживали путем грамофонских плоча.

Развој рачунара, као и њихова широка примена у тонском студију, довела је до великих промена у области професионалне обраде звука на глобалном нивоу. Дигитални звук је, као најважнији и револуционарни продукт развоја обраде звука на рачунарима, омогућио да уређаји који су се користили у тонским студијама, а који су били гломазни и веома скупи, постану компактнији и, што је нарочито важно, знатно јефтинији. При том се није изгубило на квалитету, чак су компактни и јефтини уређаји у свему надмашили гломазне и застареле машине, које су доминирале до средине деведесетих година. Заправо је прелазак на дигитални звук представљао револуцију у тонској индустрији, која је у свету извршена веома брзо и ефикасно. Само су људи конзервативних схватања, а нарочито они који су недовољно стручно упућени у проблематику, кочили овај историјски процес. Сигурно је да и дигитални звук у будућности очекују промене и побољшање квалитета, односно прихватање новог комерцијалног стандарда, као и да одређене околности везане за комерцијализацију музике (популарни МР3), успоравају овај развој.

Развој рачунара и информационих технологија условио је и проширење њихове примене у све сегменте људског живота. Убрзани развој хардвера прати још бржи развој софтвера. Тако се, поред одговарајућег хардвера, развијају и примењују софтверски системи за прецизно мерење, софтверски системи за распоређивање, образовно рачунарски софтвери, информациони системи, експертни системи, софтверски системи за снимање и репродукцију звука као и многи други, који служе људима за лакше, брже и прецизније обављање задатака.

Музичка продукција представља сложен процес, у који је укључено више различитих профила делатности, од идеје и реализације музике од стране композитора и музичких извођача, преко музичких продуцената (стручњака који би се могли дефинисати као

редитељи тонске слике), па до инжењера звука, који у тонском студију и студију за постпродукцију музике технички заокружују овај процес.

Данас се музичка продукција и рад једног тонског студија не могу замислити без примене рачунара. Такође се ученици једне музичке школе данас не могу замислити без основног знања везаног за музичку продукцију и рада у тонском студију. Због ових разлога, јавља се потреба за оспособљавањем младих музичара за рад у тонском студију. Потребно је да се искористи креативни потенцијал ученика и споји са најновијом технологијом која се развија у овој области.

Примена дигиталног звука је резултирала потребом знатно мањег улагања новца у опрему. Убрзо је сваком појединцу професионална опрема за обраду звука постала доступна, тако да су у целом свету, а истовремено и код нас, почели да ничу мали кућни тонски студији и развио се нови сегмент у овом бизнису, тзв. *home recording*. Велики светски студији, чувени по легендарним грамофонским плочама које су у њима снимане, почели су да се затварају, или модификују своју делатност, а индустрија професионалне опреме за снимање и обраду звука се преоријентисала на производњу јефтинијих уређаја, заснованих на информационим технологијама.